

Sygn. akt I Cz 13/15

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lutego 2015 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Grażyna Mrozowicz

Sędziowie: SO Jacek Saramaga (spr.)

SO Piotr Guzy

Protokolant: St. sekretarz sądowy Joanna Żygała

po rozpoznaniu w dniu 24 lutego 2015 r. w Przemyślu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy egzekucyjnej z wniosku **Spółdzielczej (...) z siedziba w G.**

przy udziale **G. G.**

o świadczenie pieniężne

na skutek zażalenia wierzyciela na postanowienie Sądu Rejonowego w Jarosławiu z dnia 31 lipca 2014 r., sygn. akt I Co 592/14

p o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Jarosławiu postanowieniem z dnia 8 maja 2014 r., sygn. akt I Co 592/14 oddalił skargę wierzyciela na czynność komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Przemyślu podejmowaną w sprawie - sygn. akt Km 965/13, a dotyczącą zaniechania uzupełnienia przez komornika postanowienia przyznającego koszty zastępstwa prawnego wierzyciela w egzekucji w sprawie, wydanego w dniu 19 maja 2014 roku, poprzez wskazanie w tym postanowieniu w jakim zakresie przyznane koszty zastępstwa zostały ściągnięte od dłużnika, a w jakiej kwocie pozostają niepokryte oraz niewskazanie, kogo i na czyją rzecz koszty te obciążają w zakresie, w jakim nie zostały ściągnięte wraz z egzekwowanym roszczeniem.

W związku z tym pełnomocnik wierzyciela wniósł, aby Sąd nakazał komornikowi, aby ten uzupełnił pkt 4 postanowienia z dnia 19 maja 2014 roku, poprzez wskazanie kogo i na czyją rzecz przyznane tym postanowieniem koszty zastępstwa wierzyciela w postępowaniu egzekucyjnym w kwocie 600 zł obciążają w zakresie, w jakim nie zostały ściągnięte wraz z egzekwowanym roszczeniem.

Ponadto wierzyciel domagał się zasądzenia od dłużnika na swoją rzecz zwrot kosztów postępowania skargowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu skargi wierzyciel podał, iż postanowieniem z dnia 19 maja 2014 roku komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Przemyślu A. B. - w pkt. 1 umorzyła postępowanie egzekucyjne w sprawie - sygn. akt Km 965/13 wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji, zaś w pkt. 4 postanowienia przyznała wierzycielowi koszty zastępstwa

w postępowaniu egzekucyjnym w kwocie 600 złotych. Jednakże komornik sądowy nie wskazała w jakim zakresie przyznane koszty zastępstwa procesowego zostały ściągnięte od dłużnika, a w jakiej kwocie pozostają niepokryte oraz nie wskazała, kogo i na czyją rzecz koszty te obciążają w zakresie, w jakim nie zostały ściągnięte wraz z egzekwowanym roszczeniem.

Wierzyciel podkreślił również, że chcąc skorzystać z przysługującego uprawnienia do egzekucji kosztów bezskutecznie przeprowadzonej egzekucji w sprawie toczącej się pod sygn. akt Km 965/13, wraz z wnioskiem egzekucyjnym będzie musiał przedłożyć, oprócz tytułu wykonawczego, postanowienie komornika sądowego ustalające te koszty w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie, opatrzone stwierdzeniem prawomocności. Dlatego też ma prawo domagać się uzupełnienia postanowienia we wskazany sposób.

W uzasadnieniu postanowienia wskazano dalej, że w odpowiedzi na złożoną skargę komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Przemyślu A. B. wniosła o jej oddalenie jako bezzasadnej, podnosząc, że o kosztach postępowania egzekucyjnego orzeczono na mocy art. 770 k.p.c. Koszty zastępstwa w postępowaniu egzekucyjnym w kwocie 600 zł są również kosztami postępowania egzekucyjnego i w myśl art. 770 k.p.c. podlegają zwrotowi na rzecz wierzyciela. W związku z tym komornik sądowy stwierdził, że nie widzi potrzeby uzupełnienia postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego w sposób żądany przez wierzyciela.

Rozpoznając sprawę na skutek skargi na czynność komornika Sąd Rejonowy ustalił, że komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Przemyślu A. B. prowadziła pod sygn. akt Km 965/13, postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikowi G. G. na podstawie tytułów wykonawczych przedłożonych w dniu 27 maja 2013 roku przez wierzyciela.

Zgodnie z wnioskiem wierzyciela komornik przystąpił do egzekucji świadczenia pieniężnego orzeczonego przez sąd, poprzez zajęcie wierzytelności w Urzędzie Skarbowym w J. (doręczając stronom odpisy zajęć, oraz dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji) oraz podjął inne czynności, w tym wysłuchał wierzyciela przed umorzeniem postępowania.

W dniu 19 maja 2014 r. komornik wydał postanowienie w którym umorzył postępowanie egzekucyjne wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji, ustalając koszty postępowania egzekucyjnego na kwotę 174,88 zł i obciążył nimi w całości dłużnika oraz orzekł o ich zwrocie na rzecz wierzyciela. W punkcie 3 postanowienia przyznał wierzycielowi koszty zastępstwa w postępowaniu egzekucyjnym w kwocie 600 zł oraz wezwał wierzyciela (w pkt.4) do zapłaty kwoty 68,97 zł. tytułem wydatków gotówkowych.

Wobec powyższego Sąd Rejonowy zauważył, iż w wydanym postanowieniu komornik sądowy dokładnie określił koszty jakie powstały w sprawie, a które składają się na kwotę 174,88 zł oraz wskazał ich podstawę prawną. Również wskazał, iż koszty te zostały zapłacone przez wierzyciela do kwoty 105,91 zł i że do zapłaty przez wierzyciela pozostaje jeszcze kwota 68,97 zł. W związku z umorzeniem postępowania egzekucyjnego - z uwagi na bezskuteczność egzekucji - komornik sądowy ustalił też dla wierzyciela reprezentowanego przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, niezbędne kosztów postępowania egzekucyjnego do których zaliczyć należy wynagrodzenie i wydatki pełnomocnika.

Kolejno Sąd Rejonowy wskazał, że celowe koszty egzekucyjne mają być ustalone w postępowaniu egzekucyjnym, z którego wynikły i powinny zostać w zasadzie ściągnięte w postępowaniu, w którym powstały (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 1973 r., I CR 250/73, OSNCP 1974, nr 6, poz. 110).

Po wprowadzeniu art. 770¹ k.p.c. - ustawą z dnia 2 lipca 2004 r. o zmianie ustawy – K.p.c. oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 33, poz. 175 ze zm.), prawomocne postanowienie komornika w przedmiocie kosztów podlega wykonaniu bez potrzeby zaopatrywania go w klauzulę wykonalności.

Ustalone w toku bezskutecznej egzekucji nieściągnięte koszty w razie ponownego wszczęcia egzekucji na podstawie tego samego tytułu wykonawczego podlegają przymusowemu wyegzekwowaniu. Fakt, że koszty postępowania

egzekucyjnego zostały ustalone w postępowaniu umorzonym na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c., nie wyklucza tego, iż mogą być ściągnięte w innym postępowaniu egzekucyjnym.

Artykuł 770 k.p.c. nie uzależnia ustalenia kosztów postępowania egzekucyjnego od wyniku egzekucji. Wierzyciel reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, który poniósł określone koszty zastępstwa, ma interes prawny w ich ustaleniu, nawet jeśli nie będą one ściągnięte w tym postępowaniu. Bezskuteczność egzekucji nie musi oznaczać niemożności zaspokojenia się w inny sposób. Po umorzeniu postępowania na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c. dłużnikiem z innego tytułu może stać się dotychczasowy wierzyciel, który potrąca swoją wierzytelność główną wraz z kosztami postępowania sądowego i egzekucyjnego, co wymaga ich ustalenia w postępowaniu, w którym powstały. Nie można też wykluczyć, że wierzyciel w wypadku bezskutecznej egzekucji będzie chciał zbyć swoją wierzytelność także z tytułu kosztów nieskutecznego postępowania egzekucyjnego.

W postępowaniu egzekucyjnym, odmiennie niż w postępowaniu rozpoznawczym, obowiązuje zasada odpowiedzialności dłużnika za koszty egzekucji niezależnie od wyniku postępowania (uzasadnienie uchwały siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 1987 r., III CZP 88/86, OSNCP 1987, nr 11, poz. 166). Zakres i wysokość kosztów egzekucyjnych komornik ustala na podstawie przepisów szczególnych, a tylko odpowiednio w tym zakresie stosuje przepisy kodeksu postępowania cywilnego. Postępowanie egzekucyjne powinno być prowadzone w efektywny sposób, a zwrotowi podlegają koszty niezbędne do celowego prowadzenia egzekucji.

Końcowo Sąd Rejonowy stwierdził, że skoro w wydanym postanowieniu komornik sądowy w oparciu o treść art. 770 k.p.c. orzekł o kosztach postępowania egzekucyjnego, orzekł tym samym o kosztach zastępstwa prawnego w postępowaniu egzekucyjnym, i w myśl powołanego przepisu - koszty podlegają zwrotowi na rzecz wierzyciela. Ponadto z brzmienia przepisu art. 770 k.p.c. wynika bezwzględny obowiązek zwrotu kosztów przez dłużnika na rzecz wierzyciela.

Wierzyciel podniósł, że okoliczność umorzenia postępowania egzekucyjnego na innej podstawie niż art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c., nie zwalnia komornika z obowiązku ustalenia wszystkich kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Koszty wynagrodzenia pełnomocnika lub należności strony działającej bez pełnomocnika stanowią bowiem obok opłaty egzekucyjnej i zaliczek na pokrycie wydatków (art. 39 i 40 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji, jedn. Tekst: Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1376 ze zm.), jeden ze składników kosztów postępowania egzekucyjnego, do których odnosi się art. 770 k.p.c.

Bezspornie zatem koszty zastępstwa prawnego stanowią jeden z elementów kosztów postępowania egzekucyjnego, również nie ulega wątpliwości, że sądowy organ egzekucyjny, wraz z dokonaniem ostatniej czynności winien ustalić oraz rozliczyć koszty całego postępowania egzekucyjnego, niezależnie czy koszty te zostały w toku egzekucji wyegzekwowane czy też nie, brak jest bowiem ustawowego zwolnienia organu egzekucyjnego z tego obowiązku.

Zdaniem skarżącego uszło uwadze Sądu pierwszej instancji, że komornik sądowy postanowieniem z dnia 19 maja 2014 r. w pkt 2 ustalił koszty postępowania egzekucyjnego na kwotę 174,88zł i w tej tylko części obciążył nimi dłużnika i orzekł o obowiązku ich zwrotu na rzecz wierzyciela.

W wyniku wydania postanowienia komornika sądowego powstała sytuacja, w której organ ustala koszty postępowania egzekucyjnego, w skład których niewątpliwie wchodzi koszty zastępstwa prawnego na 187,84 zł do tej kwoty zasądza obowiązek zwrotu wierzycielowi, w tych kosztach zawierają się koszty zastępstwa prawnego wierzyciela 600 zł, które nie zostały spłacone.

Tak wydane orzeczenie zadaniem skarżącego, nie stanowi logicznej całości, a nawet można uznać że są sobie sprzeczne.

Wierzyciel podkreśla, że zgodnie z art. 770¹ k.p.c. prawomocne postanowienie komornika sądowego o ustaleniu kosztów postępowania, stanowi podstawę do żądania ich wyegzekwowania przez wierzyciel w kolejnym postępowaniu egzekucyjnym, zatem stanowi tytuł wykonawczy, zaś zgodnie z art. 804 k.p.c. organ egzekucyjny nie jest podmiotem władnym do badania zasadności obowiązku objętego tytułem wykonawczym.

Tym samym według skarżącego z treści postanowień komornika w sposób klarowny i bezsporny winno wynikać kto komu, ile i z jakiego tytułu winien zwrócić, by w kolejnej egzekucji organ egzekucyjny te koszty do egzekucji przyjął, a nie zaś dokonywał analizy czy interpretacji treści orzeczenia, do czego nie jest uprawniony, czy też zmuszony był do sięgania do akt egzekucyjnych.

Końcowo wierzyciel wskazał, iż celem wniosku wierzyciela o uzupełnienie postanowienia kończącego postępowanie w sprawie (częściowo tylko uwzględnionego przez Komornika) oraz celem skargi na czynność komornika uzupełnienia postanowienia oddalonej przez Sąd I instancji, a obecnie celem niniejszego zażalenia jest uzyskanie tytułu, w oparciu o który wierzyciel w przyszłości będzie mógł prowadzić egzekucję poniesionych kosztów bezskutecznej egzekucji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie wierzyciela nie znajduje usprawiedliwionych podstaw z uwagi na niedokonanie przez organ egzekucyjny czynności, która naruszała prawa skarżącego.

Sąd Rejonowy rozpoznając skargę na czynności komornika dokonał prawidłowych ustaleń oraz trafnie zastosował przepisy regulujące zasady ustalania kosztów postępowania egzekucyjnego, w tym również ustalenia przez komornika sądowego kosztów egzekucji.

Koszty wynagrodzenia pełnomocnika lub należności strony działającej bez pełnomocnika stanowią, obok opłaty egzekucyjnej i zaliczek na pokrycie wydatków (art. 39 i 40 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji, jedn. tekst: Dz.U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1376 ze zm.), jeden ze składników kosztów postępowania egzekucyjnego, do których odnosi się art. 770 k.p.c. Przepis ten ustanawia podstawowe zasady ponoszenia kosztów w postępowaniu egzekucyjnym - zasadę odpowiedzialności dłużnika za koszty postępowania, zasadę zwrotu wierzycielowi kosztów niezbędnych do celowego przeprowadzenia egzekucji oraz zasadę unifikacji kosztów, polegającą na ściągnięciu kosztów wraz z egzekwowanym roszczeniem.

W myśl przepisu art. 770 k.p.c. dłużnik powinien bowiem zwrócić wierzycielowi koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji. Koszty ściąga się wraz z egzekwowanym roszczeniem. Koszt egzekucji ustala postanowieniem komornik, jeżeli przeprowadzenie egzekucji należy do niego. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie stronom oraz komornikowi.

W razie umorzenia postępowania egzekucyjnego komornik sądowy również wydaje postanowienie przewidziane w art. 770 k.p.c. o ustaleniu kosztów egzekucji i oznacza w nim podmiot obciążany tymi kosztami.

Przenosząc powyższe uregulowania prawne na grunt rozpoznawanej sprawy stwierdzić należy, iż postanowienie komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Przemyślu A. B. z dnia 19 maja 2014 r. odpowiada prawu. W punkcie 3 tegoż postanowienia postanowiono przyznać wierzycielowi reprezentowanemu w tym postępowaniu przez radcę prawnego M. J. koszty zastępstwa w postępowaniu egzekucyjnym w kwocie 600 zł.

Wobec powyższego nie budzi wątpliwości, biorąc dodatkowo pod uwagę, że w uzasadnieniu tego postanowienia wskazano, iż o kosztach postępowania egzekucyjnego postanowiono na mocy art. 770 k.p.c., iż to dłużnik został obciążony kosztami zastępstwa prawnego w kwocie 600 zł.

Mając powyższe na względzie zaskarżone postanowienie jest zgodne z przepisami prawa, a zatem zażalenie podlega oddaleniu.

Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. orzekł w związku z tym jak w sentencji.